

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 20 травня 2025 р.

Львів

№ 63/78 - р/к

Справа № 63/3-02-65-2025

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства («Інформація, доступ до якої обмежено») всупереч вимогам чинного законодавства України, наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» встановило безпідставну та неправомірну вимогу щодо виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників та справляння плати за такі технічні умови у розмірі: населення – 581, 34 грн. (з ПДВ), бюджетні установи – 636,71 грн. (з ПДВ), інші підприємства, установи, організації – 719,75 грн. (з ПДВ), що призвело до ущемлення інтересів споживачів (населення, бюджет, інші) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Самбір та с. Рудня Самбірського району Львівської області, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 63/3-02-65-2025, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства («Інформація, доступ до якої обмежено») впродовж часового періоду: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно-каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») накладено штраф у розмірі 6 000,00 грн. (шість тисяч гривень).

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянула матеріали справи № 63/3-02-65-2025 про порушення Самбірським виробничим управлінням водопровідно – каналізаційного господарства законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 08.05.2025 № 63-03/240-П,

ВСТАНОВИЛА:

Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) здійснило державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у межах Львівської області та встановило таке.

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділення надіслало Самбірському виробничому управлінню водопровідно – каналізаційного господарства вимогу № 63-02/767е від 30.01.2025 про подання інформації.
- (2) Листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства надало відповідь та копії документів.
- (3) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27.03.2025 № 63/66-рп/к розпочато розгляд справи № 63/3-02-65-2025 у зв'язку з діями Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, що містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення,

що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (4) Відділення, листом від 31.03.2025 № 63-02/2542е, надіслало Самбірському виробничому управлінню водопровідно – каналізаційного господарства посвідчену копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 27.03.2025 № 63/66-рп/к про початок розгляду справи № 63/3-02-65-2025, яке отримано «Інформація, доступ до якої обмежено» року (Рекомендоване повідомлення про вручення поштового відправлення «Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (5) Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») надало відповідь на лист Відділення від 31.03.2025 № 63-02/2542е.
- (6) Відділення надіслало ГУ ДПС у Львівській області листа від 15.04.2025 № 63-02/2955е про подання інформації.
- (7) ГУ ДПС у Львівській області надіслало відповідь листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (8) Відділення, листом від 09.05.2025 № 63-02/3693е, надіслало Самбірському виробничому управлінню водопровідно – каналізаційного господарства посвідчену копію подання про попередні висновки № 63-03/240-П від 08.05.2025 у справі № 63/3-02-65-2025, яке отримано «Інформація, доступ до якої обмежено» року (відстеження поштових відправлень Укрпошти за № «Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (9) Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») надало Відділення інформацію у справі № 63/3-02-65-2025.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (10) Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства (далі – Самбірське ВУВКГ, Підприємство), ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено». Місцезнаходження Підприємства: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (11) Самбірське ВУВКГ включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР), дата державної реєстрації – «Інформація, доступ до якої обмежено».

- (12) Відповідно до відомостей з ЄДР, Самбірське ВУВКГ є юридичною особою з організаційно - правовою формою за Класифікатором адміністративно – територіальних одиниць та територій територіальних громад (далі – КАТОТТГ) – комунальне підприємство.
Основний вид діяльності: «Інформація, доступ до якої обмежено».
Інші види діяльності: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (13) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» підприємство є суб'єктом господарювання.

3. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (14) Аналіз та дослідження становища Самбірського ВУВКГ на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за №317/6605 (далі - Методика).
- (15) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1. Методики, можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (16) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який(які) випускається(ються), постачається(ються), продається(ються), придбавається(ються) (використовується(ються), споживається(ються)) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання.

- (17) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (18) Об'єктом аналізу є Самбірське ВУВКГ - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (19) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (20) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (21) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Самбірського ВУВКГ є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.
- (22) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1.Споживчі характеристики

- (23) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (24) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що

здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

- (25) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (26) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»: централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (27) Згідно з статтею 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (набрав чинності 07.08.2023) централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (28) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі мережі водопостачання, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

3.2.1.2. Умови споживання

- (29) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги».
- (30) Таким чином, головною умовою споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

3.2.1.3. Умови реалізації

- (31) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (32) Спеціальний дозвіл на користування надрами (реєстраційний номер № «Інформація, доступ до якої обмежено») виданий Самбірському ВУВКГ Міністерством охорони навколишнього природного середовища України. Термін дії спеціального дозволу «Інформація, доступ до якої обмежено».

- (33) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням інженерних мереж та згідно із частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (34) Самбірське ВУВКГ, здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та внесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua>.
- (35) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення реалізуються виключно на договірних засадах.

3.2.1.4. Ціна

- (36) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які надає Самбірське ВУВКГ, затверджені для всіх груп споживачів, рішенням виконавчого комітету Самбірської міської ради від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються Самбірським ВУВКГ» та становлять: на централізоване водопостачання – 49,49 грн. м³ (з ПДВ), на централізоване водовідведення – 20,57 грн. м³ (з ПДВ).

Тарифи введені в дію з «Інформація, доступ до якої обмежено» року і є чинними у 2025 році.

- (37) Наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про затвердження тарифів на виготовлення технічних умов на водопостачання та водовідведення» затверджені діючі тарифи на виготовлення технічної документації на підключення об'єкта до міського водопроводу та водовідведення, а саме:
- для населення: водопостачання – 6245,15 грн. (з ПДВ), водовідведення – 6245,15 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 9500,03 грн. (з ПДВ);
 - для бюджетних установ: водопостачання – 6839,93 грн. (з ПДВ), водовідведення – 6839,93 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 10404,79 грн. (з ПДВ);
 - для інших споживачів: водопостачання – 7732,09 грн. (з ПДВ), водовідведення – 7732,09 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 11761,93 грн. (з ПДВ).

Тарифи введені в дію з «Інформація, доступ до якої обмежено» року.

- (38) Наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про затвердження тарифів на виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників» затверджено нові тарифи на виготовлення технічних умов на встановлення, заміну та опломбування водяного лічильника, а саме:
- населення – 581, 34 грн. (з ПДВ);
 - бюджетні установи – 636,71 грн. (з ПДВ);
 - інші підприємства, установи, організації – 719,75 грн. (з ПДВ).

Тарифи на виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників введені в дію з 25.04.2024 року введені в дію з 25.04.2024 року.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (39) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є Самбірське ВУВКГ.
- (40) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від Самбірського ВУВКГ послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку.

- (41) Відповідно до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (42) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (43) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (44) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (45) Враховуючи, що послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються на платній основі, ці послуги є товаром.
- (46) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах діючих розподільчих (водопровідно - каналізаційних) мереж системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у його власності та/або користування (обслуговуванні).
- (47) Ураховуючи, що ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, такі послуги не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.
- (48) За таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (49) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (50) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, та їх отримання безпосередньо за місцем знаходження діючих мереж водопостачання та водовідведення.
- (51) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

- (52) Державним агентством водних ресурсів України видано Самбірському ВУВКГ Дозвіл на спеціальне водокористування від «Інформація, доступ до якої обмежено» на водокористування для питних і санітарно – гігієнічних потреб, виробничих потреб, передачі води населенню, передача води вторинним користувачам.
- (53) Самбірське ВУВКГ надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Самборі та с. Рудня Самбірського району Львівської області у межах діючих розподільчих (водопровідно - каналізаційних) мереж системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користування (обслуговуванні) Підприємства.
- (54) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення територія м. Самбір та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ.

3.5. Часові межі ринку

- (55) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (56) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (57) Аналізуючи ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за період: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку Самбірське ВУВКГ працювало одноосібно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (58) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, впродовж якого незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.
Період визначено з 25 квітня 2024 року – дати введення в дію (на підставі Наказу № «Інформація, доступ до якої обмежено» року) тарифів на виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників до 03 квітня 2025 року – дати скасування дії Наказу №

«Інформація, доступ до якої обмежено» року (у зв'язку з прийняттям начальником Самбірського ВУВКГ М. Лозинським Наказу № «Інформація, доступ до якої обмежено»).

3.6. Визначення частки на ринку

- (59) На ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, впродовж періоду: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року здійснювало діяльність лише Самбірське ВУВКГ, з часткою 100%.

3.7. Визначення потенційних конкурентів.

- (60) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (61) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (62) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання – є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (63) Ураховуючи те, що ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у відповідності до статті 5 Закону України «Про природні монополії» знаходиться у стані природної монополії, а також внаслідок технологічних особливостей послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у Самбірського ВУВКГ відсутні конкуренти на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (64) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (65) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних фінансових ресурсів та тривалого часу.

3.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища.

- (66) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (67) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Самбірське ВУВКГ у часовий період: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року є суб'єктом господарювання, що займало монопольне (домінуюче) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, з

часткою 100 %, оскільки Самбірське ВУВКГ не мало на цьому ринку жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (68) Процедура приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначена положеннями розділу III Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 року №190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 07.10.2008 №936/15627 (далі – Правила № 190).
- (69) Відповідно до пункту 4 розділу I Правил № 190: - замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення; - технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогашіння) та/або централізованого водовідведення.
- (70) Відповідно до пункту 3 розділу II Правил № 190 межею розподільчих мереж, які обслуговує виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, є перший колодязь із запірною арматурою у місці приєднання до водопровідної мережі споживача відповідно до акту розмежування майнової належності та експлуатаційної відповідальності сторін (додаток 1). У випадку відсутності контрольного колодязя у місці приєднання, межею, яку обслуговує виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, є місце приєднання до мережі водопостачання та водовідведення споживача.
- (71) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (72) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил № 190 за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем

централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

- (73) У відповідності до пункту 7 розділу III Правил собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (74) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил №190 технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення; - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.
- (75) Відповідно до пункту 10 розділу III Правил № 190 технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проектно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання /централізованого водовідведення технічних умов.
- (76) Відповідно до пункту 12 розділу III Правил № 190 для забезпечення водопостачання об'єкта потрібно влаштування одного водопровідного вводу. В окремих випадках для об'єктів, що потребують дублювання водопостачання і мають протипожежні водопроводи, а також при великих витратах води, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення може дати дозвіл на влаштування додаткових ввводів. На кожному вводі мають бути встановлені вузол комерційного обліку води та запірна арматура. Виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення має право визначати призначення

вводів (діючих або резервних) і вимагати від споживача ліквідації зайвих вводів або влаштування додаткових. Кількість та призначення вводів визначаються на підставі проектно-технічної документації.

- (77) Відповідно до пункту 15 розділу III Правил № 190 підключення нових вводів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, не обладнаних комерційними приладами обліку води, не допускається.
- (78) Пунктом 1 розділу V Правил № 190 передбачено, що споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно - правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки (далі - вузли комерційного обліку).
- (79) Відповідно до пункту 2 розділу V Правил № 190 оснащення об'єктів споживачів вузлами комерційного обліку здійснюється відповідно до Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442 (далі - Порядок № 206).
- (80) Приписами частини другої статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» встановлено, що приєднання житлових і нежитлових будівель до зовнішніх інженерних мереж без оснащення таких будівель вузлами комерційного обліку відповідних комунальних послуг відповідно до вимог цього 9 Закону забороняється.
- (81) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», визначено, що - вузол комерційного обліку - вузол обліку, що забезпечує загальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом; - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів; - розподільний облік комунальних послуг (далі - розподільний облік) - визначення за допомогою вузла розподільного обліку (приладу - розподільювача теплової енергії) та/або за встановленими правилами (методиками) у передбачених цим Законом випадках кількісних показників отриманої споживачем комунальної послуги, на підставі яких здійснюється розподіл показань вузла комерційного обліку між споживачами в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.

- (82) Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (83) У пункті 11 Порядку № 206, визначено, що оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил та з урахуванням Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і не потребує видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, а також погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (84) Згідно з пунктом 12 Порядку № 206 для оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем оператор зовнішніх інженерних мереж надає за зверненням власника (співвласників) безкоштовно таку інформацію для встановлення вузла комерційного обліку питної води: тиск в мережі водопостачання; місце розташування та діаметр вводу мережі; місце розташування вузла комерційного обліку.
- (85) Крім того, відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (86) Порядок оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та

обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08. 2018 № 205 (далі – Порядок № 205).

- (87) Відповідно до пункту 3 Порядку № 205 вузли розподільного обліку / прилади - розподілювачі теплової енергії встановлюються в окремих приміщеннях у будівлі, оснащених вузлами комерційного обліку.
- (88) Відповідно до пункту 11 Порядку № 205 вузли розподільного обліку гарячої та питної води встановлюються у кожному місці відгалуження систем водопостачання від стояків внутрішньої водопровідної системи до водорозбірних приладів на мережі споживача в доступному для обслуговування місці.
- (89) Таким чином приєднання об'єктів замовників до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення неможливе без:
- отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення;
 - узгодження із виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення розробленої замовником проектно-технічної документації;
 - оснащення об'єкта вузлом комерційного обліку.
- (90) Інформація та вимоги щодо місця встановлення приладів обліку води, їх діаметру, типу, параметрів, вимог до встановлення є складовою проектно - технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

5.1. Обставини.

- (91) Відділення, здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які діють на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у межах Львівської області, надіслало Самбірському ВУВКГ вимогу від 30.01.2025 № 63-02/767е про подання інформації.
- (92) Відповідь на вимогу Відділення від 30.01.2025 № 63-02/767е Самбірське ВУВКГ надало листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено»).

- (93) За результатами аналізу інформації та матеріалів, наданої Самбірським ВУВКГ у листі від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено»), Відділення встановило таке.
- (94) Самбірське ВУВКГ повідомило, що здійснює діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Самбір та с. Рудня Самбірського району Львівської області.
- (95) Діючі тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для всіх груп споживачів затверджені рішенням виконавчого комітету Самбірської міської ради від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються Самбірським ВУВКГ» та становлять: на централізоване водопостачання – 49,49 грн. м³ (з ПДВ), на централізоване водовідведення – 20,57 грн. м³ (з ПДВ). Тарифи введено в дію з 01 січня 2024 року, є чинними.
- (96) Відповідно до інформації, отриманої із сайту Самбірської міської ради (sambircity.gov.ua), кількість споживачів, ж/б, яким надаються послуги становить – «Інформація, доступ до якої обмежено» абонентів.
- (97) Наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про затвердження тарифів на виготовлення технічних умов на водопостачання та водовідведення» затверджено діючі тарифи на виготовлення технічної документації на підключення об'єкта до міського водопроводу та водовідведення, а саме:
- населення: водопостачання – 6245,15 грн. (з ПДВ), водовідведення – 6245,15 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 9500,03 грн. (з ПДВ);
 - бюджетні установи: водопостачання – 6839,93 грн. (з ПДВ), водовідведення – 6839,93 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 10404,79 грн. (з ПДВ);
 - інші споживачі: водопостачання – 7732,09 грн. (з ПДВ), водовідведення – 7732,09 грн. (з ПДВ), водопостачання та водовідведення – 11761,93 грн. (з ПДВ). Тарифи введені в дію з «Інформація, доступ до якої обмежено» року.
- (98) Відповідно до інформації Самбірського ВУВКГ у 2024 році та січні 2025 року загалом видано 36 технічних умов на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (99) Підприємство у листі від «Інформація, доступ до якої обмежено» зазначило перелік документів, які необхідно подати замовнику для отримання технічних умов на приєднання об'єкта до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та

обґрунтування, чим визначено такий перелік, Самбірське ВУВКГ повідомило, що такий перелік складається з: заяви, опитувального листа, ситуаційного плану з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території в масштабі 1:500, копії документів, що підтверджують право власності або користування земельною ділянкою. Самбірське ВУВКГ повідомило, що визначило перелік вимог відповідно до наказу Міністерства розвитку громад і територій України № 97 від 19.04.2021р.

- (100) Самбірське ВУВКГ листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») повідомило, що технічні умови для встановлення комерційного вузла обліку питної води за досліджуваний період не видавалися. Підприємство не розділяє технічні умови на встановлення комерційного вузла обліку питної води та технічної документації на встановлення вузла розподільчого обліку питної води.
- (101) Відповідно до отриманої інформації (лист від «Інформація, доступ до якої обмежено»), Самбірським ВУВКГ видавались технічні умови для встановлення вузла розподільчого обліку питної води, калькуляції та копії 5-ти технічних умов додаються.
- (102) Наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про затвердження тарифів на виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників» (далі – Наказ № «Інформація, доступ до якої обмежено») затверджено нові тарифи на виготовлення технічних умов на встановлення, заміну та опломбування водяного лічильника, а саме:
- населення – 581, 34 грн. (з ПДВ);
 - бюджетні установи – 636,71 грн. (з ПДВ);
 - інші підприємства, установи, організації – 719,75 грн. (з ПДВ).
- (103) Проаналізувавши надані Самбірським ВУВКГ калькуляції, а саме: «Калькуляція на видачу технічних умов на встановлення водяного лічильника, опломбування водяного лічильника, заміна водяного лічильника (населення, бюджетні установи, інші споживачі)» (далі – Калькуляція № 1) та «Калькуляція на розпломбування та повторне опломбування водомірного лічильника і кранів (населення, бюджетні установи, інші споживачі)» (далі – Калькуляція № 2).
- (104) Наприклад: Калькуляція № 1 наведена у Таблиці 1.

Таблиця 1.

<p>Калькуляція на видачу технічних умов на встановлення водяного лічильника, опломбування водяного лічильника, заміна водяного лічильника (населення, бюджетні установи, інші споживачі)</p>

Витрати	Гривні
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 5 % (населення)	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	581,34
Інші	
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 30 % (інші)	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	719,75
Бюджет	
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 15 % (бюджет)	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	636,71

(105) Калькуляція № 2 наведена у Таблиці 2.

Таблиця 2.

Калькуляція на розпломбування та повторне опломбування водяного лічильника і кранів (населення, бюджетні установи, інші споживачі)	
Витрати	Гривні
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 5 % (населення)	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	434,32
Інші	
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 30 % (інші)	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	564,61
Бюджет	
Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Рентабельність 15 % (бюджет)	«Інформація, доступ до якої обмежено»

Всього:	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПДВ 20%	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Всього:	499,46

(106) Проведено аналіз документів споживачів (замовників), які Самбірське ВУВКГ надало листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено»), а саме:

- технічні умови на встановлення лічильника води в житловому приміщенні по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року (далі – ТУ № 1), видані Самбірським ВУВКГ споживачу «Інформація, доступ до якої обмежено»), Заяву споживача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника від «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- технічні умови на встановлення лічильника води в житловому приміщенні по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено» року (далі – ТУ № 2), видані Самбірським ВУВКГ споживачу «Інформація, доступ до якої обмежено»), Заяву споживача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника від «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- технічні умови на встановлення лічильника води в житловому приміщенні по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено» року (далі – ТУ № 3), видані Самбірським ВУВКГ споживачу «Інформація, доступ до якої обмежено»), Заяву споживача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника від «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- технічні умови на встановлення лічильника води в житловому приміщенні по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено» року (далі – ТУ № 4), видані Самбірським ВУВКГ споживачу «Інформація, доступ до якої обмежено»), Заяву споживача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника від «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- технічні умови на встановлення лічильника води в житловому приміщенні по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено» року (далі – ТУ № 5), видані Самбірським ВУВКГ споживачу «Інформація, доступ до якої обмежено»), Заяву споживача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника від «Інформація, доступ до якої обмежено».

(107) За результатами аналізу ТУ № 1 виявлено, що технічні умови на встановлення лічильника води містять таку інформацію:

- лічильник води Д-15 мм встановлюється на ввіді в утепленому та легкодоступному для контролю місці на висоті 0,7 м від підлоги. Лічильник встановлюється у вертикальному або горизонтальному положенні (без натягів, стиків, переходів) так, щоб напрям потоку води співпав з стрілкою на корпусі лічильника;
 - лічильник води встановлюється у комплекті з фільтром води та зворотнім клапаном у такій послідовності: вентиль (нерозбірливий), фільтр води (повинен мати отвір для пломбування), лічильник води, зворотній клапан;
 - чистку фільтра проводити у присутності контролера з повторним його пломбуванням;
 - та схему підключення лічильника.
- (108) ТУ № 2, ТУ № 3, ТУ № 4 та ТУ № 5 містять інформацію, аналогічну ТУ № 1 та затверджені начальником Самбірського ВУВК.
- (109) Зазначені вище споживачі також подавали до Самбірського ВУВКГ заяви про надання дозволу на виготовлення технічної документації на водопостачання житлового будинку для приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для подальшого отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (110) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил № 190 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів (замовників) повинні включати, в тому числі:
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності.
- (111) У пункті 8 форми Технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення, наведених у додатку 1 до цих Правил № 190 зазначається норма, а саме: «на водопровідному ввіді водомірний вузол обладнати (місце установки, тип водолічильника, діаметр)», тобто, обумовлюється місце установки приладу обліку води (лічильника води), його тип, діаметр».
- (112) Тобто, технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водопостачання, які отримує споживач (замовник), вже містять умови, зокрема, щодо місця розташування водомірного вузла.
- (113) Інформація про видачу Самбірським ВУВКГ технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам, власникам

індивідуальних приватних будинків, юридичним особам та справляння плати за них, підтверджується таким чином:

- затвердженими наказом начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» тарифами на виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників у розмірі: населення – 581, 34 грн. (з ПДВ), бюджетні установи – 636,71 грн. (з ПДВ), інші підприємства, установи, організації – 719,75 грн. (з ПДВ);

- затвердженою начальником Самбірського ВУВКГ Калькуляцією на видачу технічних умов на встановлення водяного лічильника, опломбування водяного лічильника, заміна водяного лічильника (населення, бюджетні установи, інші споживачі);

- заявою споживача (замовника) про надання дозволу на виготовлення технічної документації на встановлення водяного лічильника та відповідними Технічними умовами на встановлення лічильника води в житловому приміщенні.

- (114) Таким чином, надана Самбірським ВУВКГ у листі від «Інформація, доступ до якої обмежено» інформація та матеріали підтверджує факт встановлення Підприємством при приєднанні об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не передбачених чинним законодавством України вимог щодо видачі технічних умов на встановлення лічильників води та справляння за це плати.
- (115) Приписами статей 3, 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», при оснащенні будівель вузлами комерційного обліку / оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, забороняється розроблення проектної документації, розроблення проектної документації, видача технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку / розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем комунальних послуг.
- (116) Ураховуючи вищенаведене, дії Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»), які всупереч вимогам чинного законодавства України, наказом начальника Самбірського ВУВКГ «Інформація, доступ до якої обмежено» встановило безпідставну та неправомірну вимогу щодо виготовлення технічної документації для встановлення та заміни водяних лічильників та справляння плати за такі технічні умови у розмірі: населення – 581, 34 грн. (з ПДВ), бюджетні установи – 636,71 грн. (з ПДВ), інші підприємства, установи, організації – 719,75 грн. (з ПДВ), що призвело до ущемлення інтересів споживачів (населення, бюджет, інші) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у

м. Самбір та с. Рудня Самбірського району Львівської області, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (117) Такі дії Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів (населення, бюджет, інші) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Самбір та с. Рудня Самбірського району Львівської області, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача.

- (118) Законом України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (119) Згідно з частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (120) Самбірське ВУВКГ вчинило дії, які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, зокрема: Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»; Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190; Порядком оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнання інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206;

Порядком оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільвачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08.2018 № 205.

- (121) Таким чином, Самбірське ВУВКГ завдяки ринковій владі, використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, диктує власні умови його функціонування, зокрема, має можливість нав'язувати споживачам додаткові умови, які не передбачені чинним законодавством України, що може обмежувати права та комерційні інтереси споживачів.
- (122) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, дії Самбірського ВУВКГ були б неможливими, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з суб'єктами господарювання - надавачами зазначених послуг, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

5.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (123) Самбірське ВУВКГ надавало, у часовому періоді: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, відповідно, за відсутності конкуренції на ринку, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг, крім Самбірського ВУВКГ.
- (124) Дії Самбірського ВУВКГ, які полягали у встановленні споживачам безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Самборі та с. Рудня Самбірського району Львівської області.
- (125) Отже, Самбірське ВУВКГ є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у встановленні споживачам безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання зазначених послуг.

5.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (126) Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції», цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (127) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (128) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (129) Враховуючи вищенаведене, дії Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») впродовж часового періоду: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ІНФОРМАЦІЯ ВІДПОВІДАЧА

(130) Самбірське ВУВКГ листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») повідомило Відділення про таке:

- на Ваш лист від «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (справа № 63/3-02-65-2025)» інформуємо Вас, що станом на 03.04.2025 року - порушення усунуто;

- відповідно до наказу начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено» (копія наказу № «Інформація, доступ до якої обмежено» року додається);

- на підставі вищезазначеного наказу, Самбірське ВУВКГ з 03.04.2025 року не видає та відповідно не отримує плату за видачу технічної документації за виготовлення, встановлення та заміну водяних лічильників.

Крім того, Самбірське ВУВКГ повідомило, що Ухвалою Господарського суду Львівської області від «Інформація, доступ до якої обмежено» року по справі № «Інформація, доступ до якої обмежено» введено процедуру санації Самбірського ВУВКГ терміном на «Інформація, доступ до якої обмежено» років.

(131) Самбірське ВУВКГ листом від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено») повідомило Відділення про визнання та припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме:

- Самбірське ВУВКГ визнає допущене порушення законодавства про захист економічної конкуренції в процесі господарської діяльності та вжило усіх необхідних заходів для припинення порушення і недопущення його в майбутньому. Факт підтвердження припинення порушення викладено у листі № «Інформація, доступ до якої обмежено» року, в якому підприємство поінформувало про вжиті заходи;

- на момент розгляду Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України справи № 63/3-02-65-2025, підприємство перебуває у скрутному фінансово – економічному становищі, оскільки відповідно до Ухвали Господарського суду Львівської області від «Інформація, доступ до якої обмежено» року по справі № «Інформація, доступ до якої обмежено» підприємство перебуває у процедурі санації та виконує свої фінансові зобов'язання перед кредиторами згідно затвердженого у межах процедури санації плану санації;

- у зв'язку з вищенаведеним, просимо врахувати зазначені обставини при розгляді справи № 63/3-02-65-2025.

(132) Отже, відповідно до інформації Самбірського ВУВКГ (лист від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація,

доступ до якої обмежено»), на підставі наказу начальника Самбірського ВУВКГ від «Інформація, доступ до якої обмежено», на Підприємстві з 03 квітня 2025 року скасовано виготовлення та видачу технічних умов на встановлення водяного лічильника та отримання за них коштів, тобто порушення законодавства про захист економічної конкуренції Самбірським ВУВКГ припинено.

7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (133) Таким чином, доказами, зібраними під час розгляду справи № 63/3-02-65-2025 доведено, що дії Самбірського ВУВКГ (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») впродовж часового періоду: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно-каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (134) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, органи Комітету накладають штраф на суб'єктів господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (135) Механізм розрахунку розміру штрафу, передбаченого, зокрема, частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції (далі – порушення), визначено Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468 (далі – Порядок № 22-рп).

- (136) Згідно з розділом III Порядку № 22-рп визначення розміру штрафу здійснюється такими етапами:
- визначення базового розміру штрафу;
 - коригування розміру штрафу з урахуванням обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують розмір штрафу порівняно з базовим розміром штрафу;
 - визначення граничного розміру штрафу.
- (137) Граничним розміром штрафу відповідно до абзацу третього пункту 2 розділу I Порядку № 22-рп є максимальний розмір штрафу, що може бути накладений, зокрема, за порушення відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (138) Визначення базового розміру штрафу здійснюється згідно з положеннями розділу IV Порядку № 22-рп.
- (139) Згідно з пунктом 1 розділу IV Порядку № 22-р базовий розмір штрафу визначається з урахуванням: необхідності вилучення доходу (виручки), отриманого внаслідок порушення (за наявності та можливості обрахувати у грошовому виразі); забезпечення стримуючого ефекту.
- (140) Пунктом 2 розділу IV Порядку № 22-рп визначено, що з метою забезпечення можливості врахування обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують його порівняно з базовим розміром, базовий розмір штрафу не повинен перевищувати двох третин граничного розміру штрафу.
- (141) Згідно з підпунктом 1 пункту 4 розділу IV Порядку № 22-рп за вчинення порушень, передбачених, зокрема, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.
- (142) Пунктом 1 розділу V Порядку № 22-р. передбачено, що у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу збільшується або зменшується, з урахуванням обставин справи.
- (143) Відповідно до листа Головного управління ДПС у Львівській області від «Інформація, доступ до якої обмежено» (вх. Відділення № «Інформація, доступ до якої обмежено»), розмір доходу Самбірського ВУВКГ (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») за 2024 рік складає «Інформація, доступ до якої обмежено» грн.).

(144) Вартість виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них складає: населення – 581,34 грн.; бюджет – 636,71 грн.; інші – 719,75 грн., тобто, в середньому: 645,93 грн.

Відповідно до отриманої інформації, за досліджуваний період видано «Інформація, доступ до якої обмежено» ТУ.

(145) Обсяг коштів, отриманих Самбірським ВУВКГ складає: «Інформація, доступ до якої обмежено».

Базовий розмір штрафу від наданих послуг, без застосування стримуючого ефекту становить: «Інформація, доступ до якої обмежено».

(146) При визначенні розміру штрафу враховано таке:

- визнання вчинення порушення;
- порушення припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-рп, із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційне господарство (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») у часовий період: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року є суб'єктом господарювання, що займало монопольне (домінуюче) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно - каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, з часткою 100 %, оскільки Самбірське ВУВКГ не мало на цьому ринку жодного конкурента.

2. Визнати, що дії Самбірського виробничого управління водопровідно – каналізаційного господарства (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») впродовж часового періоду: 25 квітня 2024 року – 03 квітня 2025 року, в межах території м. Самбора та с. Рудня Самбірського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі (водопровідно-каналізаційні) мережі системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Самбірського ВУВКГ, які полягали у встановленні безпідставної та неправомірної вимоги щодо виготовлення та видачі технічних умов на встановлення водяного лічильника та стягненні плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, на Самбірське виробниче управління водопровідно – каналізаційне господарство (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») накладено штраф у розмірі – 6 000,00 грн. (шість тисяч гривень).

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає оплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рішення органу Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання. Зазначений строк не підлягає поновленню.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ